భారత్ సమాచార్.నెట్
BHARATH SAMACHAR DIGITAL

4, అక్టోబర్ 2026, ఆదివారం భారత్ సమాచార్

తిరుమలలో పవిత్ర జలతీర్థం..పురాణాల్లో ఏముంది?

భారత్ సమాచార్, తిరుమల: శ్రీ మహావిష్ణువు పాదపద్మాల నుంచి ఉద్భవించి, బ్రహ్మదేవుని కరస్పర్శతో పవిత్రమై, సనక, సనందనాది మహాయోగులచే కొనియాడబడిన పవిత్ర తీర్థం శ్రీ స్వామి పుష్కరిణి. దక్షిణ భారతదేశానికి మకుటాయమానంగా వెలుగొందుతున్న తిరుమల క్షేత్రంలో ఈ తీర్థానికి అత్యంత విశిష్టమైన స్థానం ఉంది.

తిరుమల క్షేత్రంలో సర్వకామదాయకమైన అరవై ఆరు కోట్ల తీర్థాలు ఉన్నాయని బ్రహ్మపురాణం తెలియజేస్తోంది. వీటిలో శ్రీవారి ఆలయానికి ఉత్తరం వైపున ఉన్న స్వామి పుష్కరిణి మహత్తరమైన తీర్థంగా ప్రసిద్ధి చెందింది.

వైకుంఠం నుంచి తిరుమలకు..

పురాణాల ప్రకారం వైకుంఠం నుంచి గరుడుని ద్వారా తీసుకురాబడిన క్రీడాపర్వతంలో శ్రీభూదేవులకు క్రీడా సరస్సుగా స్వామి పుష్కరిణి ఉండేదని చెబుతారు. ఈ పవిత్ర తీర్థం ప్రస్తావన వరాహ, పద్మ, మార్కండేయ, వామన, స్కాంద, బ్రహ్మ, భవిష్యోత్తర పురాణాల్లో కనిపిస్తుంది. వేంకటాచలంలో ఉన్న అనేక తీర్థాలకు ఈ పుష్కరిణినే అవతార స్థానంగా పేర్కొంటారు.

స్వామి పుష్కరిణి సుమారు ఒకటిన్నర ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉంది. విజయనగర రాజు సాళువ నరసింహరాయలు పుష్కరిణి మధ్యలో నీరాళి మండపాన్ని నిర్మించారు. అనంతరం శ్రీవారి భక్తాగ్రేసరుడు శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమయ్య ఆ మండపం అభివృద్ధికి చర్యలు తీసుకున్నట్లు చారిత్రక ఆధారాలు పేర్కొంటున్నాయి.

శ్రీవారి సేవల్లో ప్రత్యేక స్థానం

శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాల సమయంలో ప్రతిరోజూ ఉదయం, రాత్రి జరిగే వాహన సేవల సందర్భంగా స్వామి పుష్కరిణి వద్ద హారతి ఇస్తారు. మిగతా రోజుల్లో ప్రతిరోజూ సాయంత్రం సహస్రదీపాలంకార సేవ అనంతరం పుష్కరిణి హారతి నిర్వహిస్తారు.

పుష్కరిణి హారతి, పూజలకు సంబంధించిన ప్రస్తావనలు 12వ శతాబ్దానికి చెందిన శాసనాల్లోనూ ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. విజయనగర సామ్రాజ్యాధినేత శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలం నుంచి పుష్కరిణి హారతి కొనసాగుతున్నట్లు చారిత్రక ఆధారాలు సూచిస్తున్నాయి.

1972లో శ్రీవారి పుష్కరిణిలో ఫిల్టర్లతో పాటు కాలువలను ఏర్పాటు చేశారు. పుష్కరిణి నీటిని ఎప్పటికప్పుడు తొలగించి తాజా నీటితో నింపే విధానాన్ని కూడా కొనసాగిస్తున్నారు.

సమస్త తీర్థాల సంగమం

స్వామి పుష్కరిణి సమస్త తీర్థాల సంగమంగా పురాణాల్లో పేర్కొనబడింది. పుష్కరిణి చుట్టూ వివిధ దిక్కుల్లో అనేక పవిత్ర తీర్థాలు ఉన్నట్లు పురాణాలు వివరిస్తున్నాయి. ఈశాన్యంలో గాలవతీర్థం, తూర్పున మార్కండేయ తీర్థం, ఆగ్నేయంలో ఆగ్నేయతీర్థం, ఉత్తరాన ధనదతీర్థం, సరస్వతీతీర్థం, దక్షిణాన యామ్య తీర్థం, వాయవ్యాన వాయుతీర్థం, పశ్చిమాన వారుణతీర్థం, నైరుతిలో వసిష్ఠతీర్థం ఉన్నట్లు పేర్కొంటారు.

ఈ విధంగా అమోఘమైన తీర్థరాజాలతో స్వామి పుష్కరిణి విలసిల్లుతున్నదని భక్తుల విశ్వాసం.

దర్శనం.. స్పర్శనం.. స్మరణంతోనే పుణ్యఫలం

శ్రీమన్నారాయణుని పాదపద్మాల నుంచి ప్రవహించినదిగా భావించే స్వామి పుష్కరిణి ప్రభావం వర్ణనాతీతమని పురాణాలు చెబుతున్నాయి. దీనినే విరజానది అని కూడా అంటారు. గంగాది సర్వతీర్థాలకు ఇది జన్మస్థానమని పురాణాల్లో పేర్కొన్నారు.

స్వామి పుష్కరిణిని దర్శించడం, స్పర్శించడం, స్మరించడం ద్వారా సర్వాభీష్టాలు నెరవేరుతాయని భక్తుల విశ్వాసం. మార్గశిర శుద్ధ ద్వాదశి రోజున అరుణోదయ వేళ కోట్లాది తీర్థాలు స్వామి పుష్కరిణిలో ప్రవేశిస్తాయని వరాహ, వామన పురాణాలు తెలియజేస్తున్నాయి. ఆ సమయంలో పుష్కరిణిలో స్నానం చేయడం ద్వారా పాపాలన్నీ నశిస్తాయని పురాణాలు పేర్కొంటాయి.

స్నాన మహిమ

స్వామి పుష్కరిణిలో స్నానం సర్వాభీష్ట ఫలప్రదమని పురాణాలు చెబుతున్నాయి. ఎవరైతే ఏ కోరికతో పుష్కరిణిలో స్నానం చేస్తారో, వారికి ఆ కోరిక త్వరలోనే సిద్ధిస్తుందని భక్తుల విశ్వాసం. పుష్కరిణి స్నానం సర్వపాపాలను నిర్మూలిస్తుందని తారకాసురుడిని వధించిన కార్తికేయుడి వృత్తాంతం ద్వారా తెలుస్తుందని పురాణాలు వివరిస్తున్నాయి.

స్వామి పుష్కరిణిలో స్నానం చేసి తమ అభీష్టాలను పొందిన భక్తులకు సంబంధించిన అనేక వృత్తాంతాలను వరాహ, భవిష్యోత్తర, స్కాంద పురాణాలు వివరిస్తున్నాయి.

శ్రీరాముడి వృత్తాంతం

భవిష్యోత్తర పురాణం ప్రకారం శ్రీరాముడు వానరసైన్యంతో వేంకటాద్రికి వెళ్లి స్వామి పుష్కరిణిలో స్నానం చేశారని చెబుతారు. పుష్కరిణి ప్రభావంతోనే రావణాది రాక్షసులను జయించి, సీతాదేవిని తిరిగి పొందినట్లు ఆ పురాణంలో పేర్కొన్నారు.

స్కాంద పురాణంలో ప్రత్యేక ప్రస్తావన

స్కాంద పురాణం కూడా స్వామి పుష్కరిణి మహిమను చాటిచెప్పే ఎన్నో వృత్తాంతాలను వివరిస్తుంది. మానవుడు మూడుసార్లు స్వామి పుష్కరిణిని స్మరిస్తూ ఏ తీర్థంలో స్నానం చేసినా అది ఎంతో పుణ్యప్రదమని స్కాంద పురాణం తెలియజేస్తుంది.

ఇలా పురాణ ప్రాశస్త్యం, చారిత్రక విశిష్టత, శ్రీవారి ఆధ్యాత్మిక సంప్రదాయాలతో స్వామి పుష్కరిణి తిరుమల క్షేత్రంలో అత్యంత పవిత్రమైన తీర్థంగా భక్తుల విశ్వాసాల్లో ప్రత్యేక స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది.

© 2026 Bharath Samachar